

FØROYAR Í DAG

Ritstjórar: W. Heinesen og Heðin Brú

Eín hersøga.

Niklas Nikláí var sum hinir bygdamenninir, hvørki ringari ella betri — eitt sindur lurvutari kanska; men hvør hugsaði um tað, tá ið hann hevði haft hetta frábrigdi í trýss ár.

Men so ein morgunin kom hann gangandi oman gjøgnum bygdina undir spildurflunkandi nýggjum hatti, og upp undan hattabandinum stóð ein stubbi av páfugla-fjøður.

Tá kom øll bygðin upp á gos, fólk vistu ikki sini livandi ráð, hvat tey skuldu halda. Konurnar toygdu seg út av vindeygnum og stærdi; menninir stæggaðu mitt á slætta vegnum og stúrsaðu: Hvat vanlukkan er komið omanyvir Niklas Nikláa?

Konufólkini grundaðu nú ikki leingi yvir hetta: »Hvat kann tað annað vera enn tann bara hof-ferdigheit?« Men menninir, sum gjøgnum eitt langt liv høvdu rækt land og sjógv saman við honum, segdu: »Hofferdigur, hann Niklas Nikláí, nei, ikki heldur enn tú og eg.«

»Ja, men hvat er tað so?« spurdu konurnar, »Vit mugu fáa tað at vita.«

Nei, eingin visti nakað at siga. Summi gittu uppá, at hatturin var komin upp av sjógv, men tað bar nú ikki til, tí so hevði hann verið avlagadur, og tað hevði rinið vatn við páfuglafjøðrina. — Í tí skili leið dagurin at kveldi og fólk fór til songar, at eingin fekk nakað at vita, og hvørt menniskja var firtið á Niklas Nikláa fyrri at hann hevði komið teimum í hetta ólag.

Men morgunin eftir var uppaf-tur verri, tá hevði hann rakað keggið, vaskað og greitt sær, pomadiserað hárið og tikið sær fyrri at taka hattin av fyri fólk. Knekkflipp og svart slips kom eisini uppundan posatroyggjun.

Tá lætnaði frá hjartanum á konufólkunum: »Áh, hann er vordin svakur, vit grundaðu tað longu í gjár. Hvat skal hann annað vera, vanlukudýrið, liggja einsamallur inni í hasari moldholuni.«

Men mannfólkini ivaðust: »Svakur er hann valla. Teir høvdu spurt hann um streym, tað dugði hann at greiða frá. Ein hevði eisini spurt hann: »Tú, Niklas Nikláí, hvussu er tað tú er vanur at rokna slektina niður frá Runta hinum gamla? Tað visti hann greiðu á, so svakur kundi hann ikki vera.«

»Kanska hann hevði funnið eina skipskistu,« helt ein kona.

»Ja, tú skal ikki taka fyrri.« Teir sendu ein mann niðan at læna eina

held: »Royn so og hygg eftir, um tú sær nakra skipskistu har hjá honum, okkurt við gjar ella skel-makki uppiá, sum er líkt til at vera sjórikid.«

Hann fór niðan, og meðan Niklas Nikláí gróv uppi á loftinum eftir heldini, royndi hann at hyggja allastaðnis, fekk eisini líkað hurðina upp inn har hann svav, men gjar sást ikki uppi á nøkrum tingi.

»Nei, tað var nú altíð væntandi, at tú einki fann,« hildu fólk, »tí hvussu skuldi hann í grundini haft fingið eitt so stórtfjekið ting sum eina skipskistu til hús so at bygðin ikki visti tað.«

Ja, fekk man tað ikki at vita soleisini umvegis, so má tað vera harvið, tí tað er eingin, ið vil gera seg so dittimyntan rætt og slætt at leggja á hann at spyrja.

Niklas Nikláí var sum áður: kom oman undir neystið at tosa við hinar eina løtu um morgunarnar, fór so at fjasast við okkurt og kom aftur undir neystið, áðrenn hann fór at leggast um kveldið. Men torv bar hann ikki longur, sum rímligt var. Tað hevði hann Dánjal til og gav honum vist fyri leypin.

Tá ið henda torvberingin var íkomin lægdust øll á Dánjal at spyrja: »Tú Dánjal, hvussu er tað vordid við Niklas Nikláa?«

Dánjal visti einki um nakað, hann setti bara torvleypin á trappuna og fór, men fyrri fólk lætst hann vita og var hulin: »Jú, sær tú, Niklas Nikláí hann er nú kortið ikki so ringur at rokna út tá ið saman um kemur.«

»Veits tú nakað?«

»Veit og Veit, nú komið eg har, so ikki er tað sært kanska.«

Konurnar bóðu honum inn at fáa sær kaffi. Tá ið tær høvdu skonkt settu tær seg at spyrja: »Tú Dánjal, hatta er ein so finur hattur, Niklas Nikláí hevur.«

»Ja, finur, tað skuldi so verið — tá ið tann stóri maðurin fer at fáa sær eitt plagg, so er tað fint.«

»Stóru menninir? Jesus komið til mín,« suffaðu konurnar og hugdu biðandi uppá Dánjal, »Hvussu hongur hetta saman?«

»Jú, siggja tit, tað er kanska ikki so ringt at rokna út, tá ið saman um kemur.« So fór Dánjal og var boðin inn aftur í næsta hús.

Morgunin eftir roykti Niklas Nikláí sigar, hevði latið seg í sjakettjakka og vest við urketu tvørturum búkin. Tey fyrstu ið hittu hann spurdu hvat í klokkan var, fyrri at vita umenn ur var uppi í. Jú hann hevði gullur.

Tá dánaðu konurnar: »Jesus komi-

til mín, hann hevur dripið ein mann og tikið klæðini av honum, tað ber ikki annars til! Og hasin serlingin Dánjal sum einki fæst at siga.

Tá ið óvitarnir hoyrdu um gullurid, flíktust teir uttanum Niklas Nikláa, gullur hevði ikki verið í bygðini fyrr, so tað mátti siggjast. Teiringu fyra og fimm í flokki og spurdu hvussu nógv ið klokkan var. Í fyrstani svaraði hann teimum, men so keddist hann, tók ikki urid upp og svaraði bara okkurt býtt: klokkan er trikkort til trettivu, klokkan er fimm minuttir yvir hálgvum fjóruti, okkurt so-vorið. Tað var alt í einum út um bygdina, at gullurid hjá Niklas Nikláí kundi ganga heilt upp í fjóruti. — Men konurnar bara blástu: »Nei Gud um vit trúgva eitt orð av hasum.«

Um kveldið boðaðu menninir til nótakast: »Lat okkum so siggja, hvussu hann fer at bera seg at.«

Men hann sendi bara Dánjal. — Sjálvur kom hann at hyggja at. Tá hevði hann samanlagda paraply í hondini, prikaði í rúgvuna við henni og rósti seiðinum.

Niðan belti var hann í teimum gomlu klæðunum, so hann vand-adi sær ikki um, hvar hann steig, gekk bara har í fjøruni sum hinir og setti seg har á ein stein at tosa við teir sum drógu linuna: »Óskaterliga góður seiður,« heldur hann fyrri, »hevði tað bara verið nógv av honum,« tekur paraplyina og prikar í ein ungan á linuni: »Drag nú so dúliga, hasin gamli, lat okkum fáa at siggja, hvussu hetta kastið fer at lukkast.«

Teir á linuni spentu skelngar-nar í fjøruna og bitu á kampi: »Forbannað, hevði hann tagt, tað er nokk hann situr har í hálskraga og spælir sær uttan at fara og prika í okkum, sum standa her og teipa okkum.«

Niklas Nikláí tók eina sigar og festi, blásti roykin út í stórum og gav seg.

Tá tók ein á linuni og gav hon-um vaðvettin niður á hattin so tað rann av bæði aftan og framman. Aðrir tóku upp í kneppið av tara og grýttu á hann so hann sat upp undir hendur í rúgvuni.

Men hann læi bara hólga, reisti seg upp og helt fyrri í tí hann hugdi niður eftir sær: »Nakað so-leiðis er ein nýsleikur kálvur vordin.« Paraplyin var brotin og hatturin var ikki til at finna. So fór hann tá heim. Tað var so skýmligt á kveldinum, at hann sá ikki hvør ið hevði blakað, men tað vóru teir á linuni.

Morgunin eftir fór róp um bygðina, at eldur var í hjá Niklas Nikláa. Menn lupu av seingini og

gripu tey vatnilet ið vóru fyrri hond, so avstað. Konurnar lupu eisini út á trappurnar og hugdu, men av tí húsini hjá Niklas Nikláa vóru so langt burturfrá hinum at tað ongan skaða kundi gera, jes-aðu tær ikki.

Tá ið teir komu niðan stóð Niklas Nikláí uttanfyri húsini og foto-graferaði brandin, bygdina, og landslagið uttanum, mest legði hann seg eftir at fáa allar mennin-ur uppá, sum komu rennandi niðaneftir lagghallir av tungum vatniletum.

Og so finur hann var, í ljósa-gráum ferðamannabúna, blankar leðurstivlar upp undir knæ, bleytan breiðskuggaðan hatt og spansk-rør-stav uppi undir hondini.

Nógvir av monnunum vórðu heilt hamskiftir, mistu vatniletini úr hondunum, stóðu bara stivir og hugdu at honum. Men aðrir komu sær fram at brandunum og stoyttu, róptu á hinar at koma við meira vatni.

Men tá talaði Niklas Nikláí at: »Vælsignaðir veri tit allir, beinið mær ikki fyrri eldinum, eg havi rætt nú kynt hann upp av ein-lystum.«

Tá tóku teir hann á hondum, fyra lögdu seg at halda honum, meðan tann fimti leyp omanaf-tur í bygdina eftir einum togi. Hinir royndu at slekkja, men tað stóð ikki til at redda, hús og innbúgv brann í grund.

Øði kom í Niklas Nikláa, pinadoy skuldi hann melda, stinga ella skjóta, sleptu teir honum ikki upp aftur.

»Nei, nei,« segdu menninir, »uppafur sleppur tú ikki, tú ert vordin ørur, og nú mugu vit á oynna við tær til doktaran.«

»Ja, men eg eri ikki ørur, hvi skal eg vera ørur. Og so segði hann teimum, hvussu leingi eyst-fallið lá, taldi tröllini í Hornalond-um og ræksaði slektina upp lika frá Runta, rætt og raði: »Hygg, halda tit at eg eri ørur?«

Ja, tað hildu teir. Og tá mað-urin kom niðanaftur við tognum, bundu teir hann, lögdu hann á eina bæru, teir høvdu gjørt og fóru á oynna við honum, sekstan manns, átta bóru isenn. Tað var seks fjórðingar og um fjall at fara, men gangið var toluligt.

Fleiri ferdir bað Niklas Nikláí fyrri sær: »Eg eri ikki ørur, eg sigi: sleppið mær upp, eg skal koma til doktaran við tykkum vilja tit, men sleppið mær at ganga sjálvur.« So roknaði hann apost-arnar upp, kvæð hoyberatáttin, to-saði um ýtir, seyð og gikt, var skil-a-góður, men ikki vildu teir loysa hann.

Tá ið teir komu á sjúkrahúsið,